

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่า คำ เลย ในภาษาไทย อาจจะปรากฏใน ประโยคโดยมีตำแหน่งต่าง ๆ กันได้หลายตำแหน่ง เมื่อปรากฏในตำแหน่งต่างกันก็จะทำ หน้าที่ต่างกันและมีความหมายต่างกันด้วย

ตัวอย่าง

รถเมล์ เลย ป้ายแล้ว

เลย ปรากฏในตำแหน่งคำกริยา ทำหน้าที่เป็นหน่วยสกรรม มีความหมายว่า ผ่านไป ผ่านไป

เธอมาช้า เขา เลย ไม่คอย

เลย ปรากฏในตำแหน่งคำเชื่อม ทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์ เธอมาช้า และ อนุพากย์ เขาไม่คอย มีความหมายเหมือนกับคำว่า จึง บอกผลของเหตุการณ์ใน อนุพากย์แรก

ฉันไม่ชอบกิน เขา เลย

เลย ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายคำกริยา มีความหมาย บอกการปฏิเสธโดยเด็ดขาด

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า คำ เลย ในภาษาไทยนั้น ทำหน้าที่ อะไรได้บ้างและมีความหมายว่าอย่างไรบ้าง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาว่า คำ เลย ที่ใช้อยู่ในภาษาไทยปัจจุบันนี้ ทำหน้าที่อะไรได้บ้างและ มีความหมายว่าอย่างไรบ้าง

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวันของบุคคลธรรมดา

โดยทั่วไป

1.4 วิธีดำเนินการค้นคว้าและการวิจัย

(1) สืบหาเอกสาร หนังสือ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย เพื่อพิจารณาว่ามีเอกสาร หนังสือ หรือวิทยานิพนธ์เล่มใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัยบ้าง

(2) เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่ได้จากตัวผู้วิจัยเอง จากญาติพี่น้อง ในครอบครัว จากเพื่อนร่วมงานและบุคคลใกล้ชิด

(3) จัดบันทึกข้อมูลอย่างละเอียด จัดแบ่งประเภทตามหน้าที่ของคำ เลย

(4) ศึกษาและวิเคราะห์หน้าที่และความหมายของคำ เลย โดยละเอียด

(5) สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ

1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (14: 722) ให้ความหมายของ

เลย ไว้ว่า

เลย ก พ้น, เกิน, โดยล่วงจากจุดที่ตั้งแล้ว เช่น เลยเวลามานาน

เลยเขตห้ามเข้าไปมาก ใช้ประกอบหน้าคำกริยาหมายความว่า ในทันใดนั้นเอง (โดย

ล่วงจากจุดที่ตั้งแล้วก็ลงมือกระทำทันที ไม่ยับยั้งรั้งรอ หรือชักช้ารั้งรออีกต่อไป เช่น

ชั้นเลข เลข กล่าวท้าวไท ถึงบ้านยังไม่ทันถอดเสื้อ เลข กินข้าวทันที ใช้ประกอบหลัง
คำอื่นเพื่อเน้นให้หนักแน่น ในความหมายว่าตกลงหรือตัดสินใจในขณะนั้นเอง เช่น
กิน เลข ทีเดียว ไม่เชื่อ เลข อย่างเด็กซาด

วิทยานิพนธ์เรื่อง "คำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทย" ของบังอร ดุทธาภรณ์
(3 : 7-85) กล่าวถึงคำ เลข ไว้ว่า เป็นคำกริยาวิเศษณ์ซึ่งจะปรากฏเป็นรูปคำเดี่ยว
และปรากฏได้เฉพาะในประโยคบอกเล่าเท่านั้น

ตัวอย่าง

น้องคงนอน เลข

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ลักษณะมาลาในภาษาไทย" ของพรทิพย์ ภัทรนาวิก
(5 : 19-222) กล่าวถึงคำ เลข ไว้ว่า เป็นคำกริยาวิเศษณ์ที่ปรากฏร่วมกับคำชนิดอื่น ๆ
แสดงลักษณะมาลาต่าง ๆ ของประโยค เช่น

-มาลาปฏิเสธ

ตัวอย่าง

ฉันไม่เคยร้องเพลง เลข

-มาลาห้าม

ตัวอย่าง

อย่ารคน้ำต้นไม้ เลข นะ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ประโยคคำสั่งประเภทต่าง ๆ ที่ใช้พูดในภาษาไทย" ของ
แสงสุรีย์ สิมธุมิก (6: 19-38) กล่าวถึงคำ เลย ไว้ว่า เป็นคำกริยาวิเศษณ์คำหนึ่ง
ในจำนวน 4 คำ คือ หน่อย เลข ที เต๋ยวี่ ที่ใช้ในประโยคคำสั่ง โดย เลย
อาจจะปรากฏในโครงสร้างต่าง ๆ กันดังนี้

1. คำสั่งที่เริ่มต้นด้วยคำกริยา

ตัวอย่าง

-คำสั่งที่ประกอบด้วยคำกริยาและคำวิเศษณ์

เดินเลย

-คำสั่งที่ประกอบด้วยคำกริยา คำหลังกริยา และคำวิเศษณ์

พูดไปเลย

-คำสั่งที่ประกอบด้วยคำกริยา คำกริยาอาการย่อย และคำวิเศษณ์

พูดทั้ง ๆ เลย

-คำสั่งที่ประกอบด้วยคำกริยา คำหลังกริยา คำกริยาอาการย่อย และคำ

วิเศษณ์

พูดมาถึง ๆ เลย

2. คำสั่งที่เริ่มต้นด้วย คำเฉพาะหรือวลีเฉพาะ*

ตัวอย่าง

-คำสั่งที่เริ่มต้นด้วย อย่า

อย่าทำงานเลย

*ดูคำจำกัดความ คำเฉพาะ และ วลีเฉพาะ ได้จากบทที่ 1 หน้า 8

- คำสั่งที่เริ่มต้นด้วย ได้โปรด

ได้โปรด แขนง เสียใจ เลย

- คำสั่งที่เริ่มต้นด้วย เชิญ

เชิญนั่งลง เลย ค่ะ

- คำสั่งที่เริ่มต้นด้วย กำหนดกริยา และลงท้ายด้วยคำว่า ไป หรือ มา

ไป ต้อง จำ เลย ไป

มา เดิน เล่น ไกล ๆ เลย มา

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ลักษณะคำไวยากรณ์ในภาษาไทย" ของราตรี ธันวารชร์ (4: 38-57) ใ้แบ่งคำในภาษาไทยออกเป็น 2 ชนิด คือ คำหลักและคำไวยากรณ์ คำ เลย จัดเป็นคำกริยาวิเศษณ์ซึ่งเป็นคำชนิดหนึ่งในประเภทคำไวยากรณ์ มีความหมายประจำคำว่า ที่ เดียว มีความหมายทางโครงสร้าง บอกสภาพของการกระทำ

ตัวอย่าง

คอย จน นอน เลย

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความสัมพันธ์ของคำกริยา 2 คำที่เรียงกันในประโยคภาษาไทย" ของฉอณ หาระบุตร (21: 39-138) กล่าวถึงคำ เลย ใ้ว่า เป็นคำกริยาสรณ์ที่แสดงอาการ คือ แสดงอาการหรือการกระทำของคำนามที่ปรากฏอยู่ข้างหน้า ส่วนคำนามที่ปรากฏข้างหลังจะให้ความหมายของคำ เลย สมบูรณ์

ตัวอย่าง

รถ ลง เลย ป้าย

วิทยานิพนธ์เรื่อง "คำกริยาสรณ์ในภาษาไทย" ของนิตยา กาญจนวรรณ (2: 29-113) กล่าวถึงคำ เลย ใ้ว่า เป็นคำกริยาสรณ์ทำหน้าที่เป็นหน่วยสรณ์ในประโยค

ตัวอย่าง

รถ แท็กซี่ เลย รถ เมล์ แล้ว

วิทยานิพนธ์เรื่อง "อนุภาคในภาษาไทย" ของคุณุภัทร ชำนิโรตตานต์
(7: 73-75) กล่าวถึงคำ เลย ไว้ว่า เป็นคำเชื่อมอนุภาคหส์

ตัวอย่าง

แดงไม่สบาย / เขา เลย ไม่มาโรงเรียน

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์โครงสร้างของปริมาณวลีในภาษาไทย"
ของสุรธัญญา เสวตมาลย์ (13: 78-80) กล่าวถึงคำ เลย ไว้ว่า เป็นคำขยายปริมาณ
นำ ทำหน้าที่เป็นหน่วยหน้าปริมาณในปริมาณวลี

คำขยายปริมาณนำทั้งหมดได้แก่ สัก เพียง ราว ร่วม นับ ทั้ง ประมาณ
แค่ รวม เกิน ต้ง เกือบ กว่า ถึง เลย ทุก จวน พ้น ไกล เลียด เหยียบ

คำขยายปริมาณนำ เลย จะปรากฏร่วมกับคำลักษณะนามบางคำเท่านั้น ได้แก่

1. ลักษณะนามที่เกี่ยวข้องกับเวลา
2. ลักษณะนามที่เกี่ยวข้องกับอายุ
3. ลักษณะนามที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ชั่ง ตวง วัด

หนังสือ การใช้ภาษา ของนววรรณ พันธุ์เมธา (15: 52-54) กล่าวถึงคำ
เลย ไว้ว่า คำ เลย มีหลายความหมาย และมีตำแหน่งต่าง ๆ กันในประโยค

- เมื่อเป็นคำกริยา เลย มีความหมายว่า พ้นไป เกินไป เช่น
รถ เลย ไปแล้ว กว่ากันหลังจะมาก็อีกนาน
รถแล่น เลย ป้าย

- เมื่ออยู่หน้าคำกริยา เลย มีความหมายคล้ายกับคำว่า จึง เช่น
เขามาช้า ฉันท เลย ไม่คอย
เขามาช้า ฉันท จึง ไม่คอย

- เมื่ออยู่หลังคำกริยา เลย มีความหมายว่า ทันที ไม่รีรอ เช่น
ไป เลย ก็กว่า

- เมื่ออยู่หลังคำกริยาวิเศษณ์ เลย จะช่วยเน้นความหมายของคำเหล่านั้น

เช่น

เก่งจัง เลย

เคยไปเสมอ เลย

- เมื่ออยู่หลังคำกริยาที่เป็นปฏิเสธ เลย จะช่วยเน้นความหมายให้เป็นการปฏิเสธโดยสิ้นเชิง เช่น

ฉันไม่มีเงิน - ฉันไม่มีเงิน เลย

เขาไม่ยอมช่วยฉัน - เขาไม่ยอมช่วยฉัน เลย

เมื่อมีคำ เลย อยู่ด้วย คำพูดจะฟังหนักแน่นกว่าเมื่อไม่มีคำ เลย

- เมื่ออยู่ในประโยคคำสั่งที่เป็นปฏิเสธ คำ เลย มักช่วยให้ประโยคฟัง

นุ่มนวลขึ้น เช่น

คุณอย่ามาว่าฉัน ฟังหนักแน่นกว่า คุณอย่า มาว่าฉันเลย

บางครั้งประโยคเดียวกันมีคำว่า เลย หลายแห่ง ความหมายต่าง ๆ กัน

เช่น

เธอมาแต่เมื่อ รด เลย เลย ไป เลย

ฉันไม่เคยโทษเขา เลย เลย ไม่รู้เรื่อง เลย ว่าเดี๋ยวนี้เขาเป็นอย่างไรบ้าง

กับข้าวอร่อยจัง เลย เลย อยากกินอีก

ใคร เลย จะไม่รู้ว่าเขาไม่เคยไปถึงที่ทำงานก่อนเก้าโมงเช้า เลย

หนังสือ ไวยากรณ์ ของนววรรณ พันธุเมธา (16: 56, 65) กล่าวถึงคำ

เลย ไว้ว่าเป็นคำเชื่อม

ตัวอย่าง

น้อยไม่สบาย / เขา เลย ออกไปเที่ยว

หนังสือ ลักษณะภาษาไทย ของบรรจบ พันธุเมธา (10: 211-221) กล่าวถึง คำ เลย ใจว่า เป็นคำสันธานชนิดหนึ่งใน 3 ชนิด คือ เป็นคำสันธานที่เชื่อมความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- (1) ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับ หน้า ที่ และความหมายของคำ เลย ในภาษาพูดโดยละเอียด
- (2) ทำให้เข้าใจระบบโครงสร้างของภาษาไทย ในเรื่องหน้าที่ของคำต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
- (3) เป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจศึกษาวิจัยคำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย

ศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ส่วนใหญ่ใช้ตามคำนิยามในหนังสือโครงสร้างภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์ไทย ของ คร. วิจิตรณ์ ภาณุพงศ์ (1) มีบางคำเท่านั้นที่ใช้ตามคำนิยามในเอกสารอ้างอิงอื่น ๆ ได้แก่

คำเฉพาะ หรือ วลีเฉพาะ

หมายถึง คำหรือวลีที่มีลักษณะคล้ายกริยา แต่ไม่ได้จัดอยู่ในจำพวกกริยาแท้ และเป็นคำหรือวลีที่ปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้นของประโยคคำสั่ง ได้แก่ คำว่า อย่า, กรุณา, ได้โปรด, วาน, ช่วย, เชิญ * (6: 26)

* ผู้วิจัยถือว่าคำเหล่านี้เป็นคำเฉพาะ ซึ่งมีตำแหน่งอยู่ต้นประโยคคำสั่ง และจะตามด้วยคำกริยา

ตัวอย่าง

อย่า เข้ามานะ

กรุณา ออกไปห่าง ๆ

ได้โปรด ยืนขึ้นทุกคนค่ะ

ช่วย ดึงหนังสือทีซี

เชิญ รับประทานก่อนครับ

วาน หยิบกระบะเป่าให้หน่อย

คำเชื่อม*

หมายถึง คำเชื่อมที่ปรากฏคู่กัน โดยคำหนึ่งปรากฏในอนุภาคแรก อีกคำหนึ่งปรากฏในอนุภาคหลัง

ตัวอย่าง

ถ้า เธอไม่ไป / ฉัน ก็ ไม่ไป

1.8 เครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

- _____ ใช้ขีดใต้ข้อความและคำที่ต้องการเน้น หรือที่เป็นตัวอย่าง
- ใช้ขีดระหว่างคำเชื่อมคู่ และใช้ขีดแทนการละข้อความ
- () ใช้ครอบคำหรือข้อความที่เติมเข้ามาในประโยค เพื่อให้ได้ใจความครบถ้วนแต่ไม่เกี่ยวข้องกับกริยาวิเศษณ์ประโยค และใช้ครอบคำหรือข้อความที่เป็นปริบท
- ใช้ขีดระหว่างคำเชื่อมผสม และใช้ขีดระหว่างคำ เลข กับคำที่เป็นชื่อเฉพาะ
- ()- ใช้ขีดแสดงโครงสร้างประโยคที่ไม่ติดต่อกัน
- / ใช้แยกส่วนต่าง ๆ ของประโยค ใช้แบ่งอนุภาค และใช้แบ่งส่วนประกอบต่าง ๆ ของหน่วยต่าง ๆ
- * ใช้เขียนหน้าประโยคที่ไม่ปรากฏใช้ในภาษา

* คัดแปลงชื่อนี้จากชื่อ สันธานคู่ ในวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำสันธานในสมัยสุโขทัย อยุธยา กับสมัยปัจจุบัน" ของจิราภรณ์ โชติเชียรวงศ์